proLékaře.cz | 13.11.2026

doi: 10.14735/amcsnn2020145

Mezinárodní klasifikace bolestí hlavy (ICHD-3) – oficiální český překlad

The International Classification of Headache Disorders (ICHD-3) – the official Czech translation

Česká verze Mezinárodní klasifikace bolestí hlavy byla schválena IHS dne 15. 2. 2020.

Souhrn

V tomto článku výbor Sekce pro diagnostiku a léčbu bolestí hlavy publikuje oficiální český překlad nové Mezinárodní klasifikace bolestí hlavy (ICHD-3), která byla publikována v prvním čísle časopisu Cephalalgia Mezinárodní společnosti pro bolesti hlavy (International Headache Society; IHS) v lednu 2018. Klasifikace dělí bolesti hlavy do 4 skupin: I. Primární bolesti hlavy; II. Sekundární bolesti hlavy; III. Neuropatie, obličejové bolesti a jiné bolesti hlavy a IV. Appendix. Vzhledem k rozsahu originální klasifikace neuvádíme další upřesňující texty, poznámky a překlad appendixu, kde jsou uvedeny nové podjednotky zmíněných skupin, neboť jsou ještě předmětem vědeckého zkoumání IHS. V textu v krátkosti upozorňujeme na některé změny oproti původní verzi ICHD-2.

Abstract

The Czech Headache Society committee publishes the official Czech translation of the new International Classification of Headache Disorders (ICHD-3), which was published in the first number of the journal Cephalalgia of the International Headache Society (IHS) in January 2018. In this classification headaches are divided into 4 groups: I. Primary headaches; II. Secondary headaches; III. Neuropathies, facial pains and other headaches; and IV. Appendix. Taking into consideration the extent of the original classification, we do not present further specifying texts, comments, and translation of the Appendix where new subunits of the mentioned groups are presented because they are subjects of the next IHS scientific investigation. Some changes compared to the ICHD-2 original version are pointed out.

Redakční rada potvrzuje, že rukopis práce splnil ICMJE kritéria pro publikace zasílané do biomedicínských časopisů.
The Editorial Board declares that the manuscript met the ICMJE "uniform requirements" for biomedical papers.

T. Nežádal[1-3], J. Marková[4], A. Bártková[5], D. Doležil[6,7], J. Mastík[8], R. Kotas[9], I. Niedermayerová[10,11], M. Grunermelová[4,12], L. Klečka[13]

[1] Neurologické oddělení, ÚVN – VFN, Praha
[2] Institut neuropsychiatrické péče, Praha
[3] Neurochirurgická a neuroonkologická klinika 1. LF UK a ÚVN – VFN, Praha
[4] Neurologická klinika 3. LF UK a Thomayerovy nemocnice, Praha
[5] Neurologická klinika LF UP a FN Olomouc
[6] Headache centrum, Praha
[7] Městská poliklinika, Praha
[8] I. neurologická klinika FN u svaté Anny v Brně
[9] Neurologická klinika LF UK a Plzeň
[10] Neurologická ambulance Quattromedica, Brno
[11] Neurologická klinika FN Bohunice, Brno
[12] Neurologická ambulance, Euromed, Praha
[13] Neurologické oddělení Městská nemocnice Ostrava

✉
MUDr. Tomáš Nežádal, Ph.D.
Neurologické oddělení
ÚVN – VFN
U Vojenské nemocnice 1200/1
162 00 Praha
e-mail: nezadal@gmail.com

Přijato do tisku: 13. 2. 2020

Klíčová slova

klasifikace bolestí hlavy – třetí verze – český překlad

Key words

classification of headache disorders – third version – Czech translation

proLékaře.cz | 13.11.2026

Úvod

Nová třetí mezinárodní klasifikace bolestí hlavy – The International Classiffication of Headache Disorders 3rd Edition (ICHD-3) [1] byla publikována v prvním čísle časopisu Mezinárodní společnosti pro bolesti hlavy (International Headache Society; IHS) Cephalalgia v lednu 2018 po 5letém období platnosti její beta verze, která již zaznamenala řadu změn na základě vědeckých poznatků od ICHD-2 vydané v roce 2004. Současná klasifikace má být navázána na novou Mezinárodní klasifikaci nemocí MKN-11, která byla schválena v roce 2019 a měla by vejít v platnost 1. 1. 2022.

Výbor Sekce pro diagnostiku a léčbu bolestí hlavy České neurologické společnosti (Czech Headache Society; CHS) připravil oficiální český překlad stručné verze uvedené klasifikace.

Na překladu nebo jeho odborné recenzi se podílelo všech 9 současných členů výboru sekce. Překlad prošel jazykovou korekcí a je registrován v IHS dle platného doporučení.

Z hlediska jazykového se nesnažíme o zásadně „obrozenecký" překlad všech uvedených pojmů do českého jazyka. Např. ve skupině trigeminových autonomních bolestí hlavy ponecháváme zažitý název cluster headache místo pojmu syndrom nakupených bolestí hlavy, který se neosvědčil, i místo dalších termínů pro stejnou jednotku, jako je např. Hortonova bolest hlavy, Sluderova neuralgie, erytroprozopalgie nebo další. U primárních bolestí hlavy se též vyskytují bolesti hlavy, které jsou také všeobecně známy pod anglickým názvem, jako jsou thunderclap nebo nummular headache, kde uvádíme příhodnější český překlad a jejich anglickou verzi ponecháváme v závorce ke snadnější orientaci v literatuře. Termín hypnická bolest hlavy nepřevádíme na bolest hlavy vznikající ve spánku a při probuzení, kam by bylo možné zařadit více jiných diagnóz. Dáváme též přednost odbornějšímu pojmu perzistující před přetrvávající, který neznamená trvalý nebo chronický. V překladu ponecháváme z latiny vycházející názvy paroxyzmální, iktální nebo intrakraniální místo záchvatový nebo nitrolební. V klasifikaci přetrvává u některých položek nepříliš konformní slovo migrenózní vycházející z anglického migrainous, pro které jsme nenašli přiléhavější synonymum.

Klasifikace se dělí do 4 skupin: I. Primární bolesti hlavy; II. Sekundární bolesti hlavy; III. Neuropatie a obličejové bolesti a jiné bolesti hlavy a IV. Appendix. V časopisecké formě zde uvádíme rozdělení bolestí hlavy, vzhledem k rozsahu textu bez dalších upřesňujících textů a poznámek, které tvoří v originále celkem 221 stran textu. Rovněž není zařazen překlad Appendixu, kde jsou uvedeny další podjednotky zmíněných skupin. Ty jsou v současné době pod drobnohledem vědeckého zkoumání IHS a při ověření jejich platnosti budou při další revizi dokumentu do klasifikace doplněny.

Na tomto místě vzhledem k délce a charakteru textu pouze v krátkosti upozorňujeme na některé změny oproti původní verzi ICHD-2. Migréna s kmenovou aurou byla dříve nepřesně klasifikována jako bazilární migréna, i když nemá souvislost s arteria basilaris. Retinální migréna je zařazena do skupiny migrény s aurou. Chronická migréna figuruje jako samostatná jednotka, dříve byla uváděna jako komplikace migrény. Nový je termín epizodické syndromy, které mohou být asociovány s migrénou, oproti původnímu pojmu periodické syndromy v dětství. Zde můžeme odkázat na upozornění prof. Opavského na odlišnosti v klasifikaci primárních bolestí hlavy mezi ICHD-2 a beta verzí ICHD-3 z roku 2014 [2]. V případě sekundárních bolestí hlavy jsou některé jinak řazeny, jako např. v kategorii úrazů, kde se změnilo také jejich rozdělení na akutní a chronické do položek akutní (obdobně jako dříve do 7 dnů od vzniku) a perzistující (trvající 3 měsíce). Mimo jiné se v klasifikaci objevuje bolest hlavy vyvolaná podáním CGRP (calcitonin gene-related peptide). Nově byla zavedena jednotka bolest hlavy v souvislosti s radiochirurgickým výkonem v ICHD 3- beta, následně však byla odsunuta do Appendixu. Podobně byly revidovány i nové podsložky psychogenních bolestí hlavy, kde se však pravděpodobně jedná o komorbiditu psychiatrické diagnózy a určitého typu bolesti hlavy.

Přikládáme odkaz na plné znění ICHD-3 [3].

I. PRIMÁRNÍ BOLESTI HLAVY

1. Migréna

1.1. Migréna bez aury
1.2. Migréna s aurou
- 1.2.1. Migréna s typickou aurou
  - 1.2.1.1. Typická aura s bolestí hlavy
  - 1.2.1.2. Typická aura bez bolesti hlavy
- 1.2.2. Migréna s kmenovou aurou
- 1.2.3. Hemiplegická migréna
  - 1.2.3.1. Familiární hemiplegická migréna (FHM)
    - 1.2.3.1.1. Familiární hemiplegická migréna typ 1
    - 1.2.3.1.2. Familiární hemiplegická migréna typ 2
    - 1.2.3.1.3. Familiární hemiplegická migréna typ 3
    - 1.2.3.1.4. Familiární hemiplegická migréna, jiné lokusy
  - 1.2.3.2. Sporadická hemiplegická migréna
- 1.2.4. Retinální migréna

1.3. Chronická migréna
1.4. Komplikace migrény
- 1.4.1. Status migrenosus
- 1.4.2. Perzistující aura bez infarktu
- 1.4.3. Migrenózní infarkt
- 1.4.4. Migrenózní aurou spouštěný epileptický záchvat

proLékaře.cz | 13.11.2026

1.5. Pravděpodobná migréna
  1.5.1. Pravděpodobná migréna bez aury
  1.5.2. Pravděpodobná migréna s aurou
1.6. Epizodické syndromy, které mohou být asociovány s migrénou
  1.6.1. Rekurentní gastrointestinální poruchy
    1.6.1.1. Syndrom cyklického zvracení
    1.6.1.2. Abdominální migréna
  1.6.2. Benigní paroxyzmální vertigo
  1.6.3. Benigní paroxyzmální torticollis

2. Tenzní typ bolesti hlavy
2.1. Málo frekventní epizodická forma tenzního typu bolesti hlavy
  2.1.1. Málo frekventní epizodická forma tenzního typu bolesti hlavy spojená s perikraniální bolestivostí
  2.1.2. Málo frekventní epizodická forma tenzního typu bolesti hlavy bez perikraniální bolestivosti
2.2. Frekventní epizodická forma tenzního typu bolesti hlavy
  2.2.1. Frekventní epizodická forma tenzního typu bolesti hlavy s perikraniální bolestivostí
  2.2.2. Frekventní epizodická forma tenzního typu bolesti hlavy bez perikraniální bolestivosti
2.3. Chronická forma tenzního typu bolesti hlavy
  2.3.1. Chronická forma tenzního typu bolesti hlavy s perikraniální bolestivostí
  2.3.2. Chronická forma tenzního typu bolesti hlavy bez perikraniální bolestivosti
2.4. Pravděpodobný tenzní typ bolesti hlavy
  2.4.1. Pravděpodobná málo frekventní epizodická forma tenzního typu bolesti hlavy
  2.4.2. Pravděpodobná frekventní epizodická forma tenzního typu bolesti hlavy
  2.4.3. Pravděpodobná chronická epizodická forma tenzního typu bolesti hlavy

3. Trigeminové autonomní bolesti hlavy (TACs)
3.1. Cluster headache
  3.1.1. Epizodická cluster headache
  3.1.2. Chronická cluster headache
3.2. Paroxyzmální hemikranie
  3.2.1. Epizodická paroxyzmální hemikranie
  3.2.2. Chronická paroxyzmální hemikranie
3.3. Krátce trvající jednostranná neuralgiformní bolest hlavy
  3.3.1. Krátce trvající jednostranná neuralgiformní bolest hlavy s nástřikem spojivek a slzením (SUNCT)
    3.3.1.1. Epizodická SUNCT
    3.3.1.2. Chronická SUNCT
  3.3.2. Krátce trvající jednostranná neuralgiformní bolest hlavy s kraniálními autonomními příznaky (SUNA)
    3.3.2.1. Epizodická SUNA
    3.3.2.2. Chronická SUNA
3.4. Hemicrania continua
3.5. Pravděpodobná trigeminální autonomní bolest hlavy
  3.5.1. Pravděpodobná cluster headache
  3.5.2. Pravděpodobná paroxyzmální hemikranie
  3.5.3. Pravděpodobná krátce trvající jednostranná neuralgiformní bolest hlavy
  3.5.4. Pravděpodobná hemicrania continua

4. Další primární bolesti hlavy
4.1. Primární bolest hlavy při kašli
  4.1.1. Pravděpodobná primární bolest hlavy při kašli
4.2. Primární bolest hlavy při fyzické zátěži
  4.2.1. Pravděpodobná primární bolest hlavy při fyzické zátěži
4.3. Primární bolest hlavy spojená se sexuální aktivitou
  4.3.1. Pravděpodobná primární bolest hlavy spojená se sexuální aktivitou
4.4. Primární prudce nastupující bolest hlavy (thunderclap headache)
4.5. Bolest hlavy po chladovém podnětu
  4.5.1. Bolest hlavy spojená se zevním chladovým podnětem
  4.5.2. Bolest hlavy spojená s požitím či inhalací chladového podnětu
  4.5.3. Pravděpodobná bolest hlavy po chladovém stimulu

proLékaře.cz | 13.11.2026

4.5.3.1. Bolest hlavy pravděpodobně spojená se zevním chladovým podnětem
4.5.3.2. Bolest hlavy pravděpodobně spojená s požitím či inhalací chladového podnětu
4.6. Bolest hlavy ze zevní komprese
4.6.1. Bolest hlavy ze zevní komprese
4.6.2. Bolest hlavy způsobená zevním tahem
4.6.3. Pravděpodobná bolest hlavy ze zevní komprese
4.6.3.1. Pravděpodobná bolest hlavy ze zevní komprese
4.6.3.2. Pravděpodobná bolest hlavy způsobená zevním tahem
4.7. Primární bodavá bolest hlavy
4.7.1. Pravděpodobná primární bodavá bolest hlavy
4.8. Lokalizovaná okrsková bolest hlavy (nummular headache)
4.8.1. Pravděpodobná lokalizovaná okrsková bolest hlavy
4.9. Hypnická bolest hlavy
4.9.1. Pravděpodobná hypnická bolest hlavy
4.10. Nové denní trvalé bolesti hlavy
4.10.1. Pravděpodobné nové denní trvalé bolesti hlavy

II. SEKUNDÁRNÍ BOLESTI HLAVY

5. Bolest hlavy v souvislosti s úrazem hlavy a/nebo krku

5.1. Akutní bolest hlavy v souvislosti s poraněním hlavy
5.1.1. Akutní poúrazová bolest hlavy v souvislosti se středně těžkým nebo těžkým poraněním hlavy
5.1.1.1. Akutní poúrazová bolest hlavy s opožděným rozvojem v souvislosti se středně těžkým nebo těžkým poraněním hlavy
5.1.2. Akutní poúrazová bolest hlavy v souvislosti s lehkým poraněním hlavy
5.1.2.1. Akutní poúrazová bolest hlavy s opožděným rozvojem v souvislosti s lehkým poraněním hlavy
5.2. Perzistující poúrazová bolest hlavy
5.2.1. Perzistující poúrazová bolest hlavy v souvislosti se středně těžkým nebo těžkým poraněním hlavy
5.2.1.1. Perzistující poúrazová bolest hlavy s opožděným rozvojem v souvislosti se středně těžkým nebo těžkým poraněním hlavy
5.2.2. Perzistující poúrazová bolest hlavy v souvislosti s lehkým poraněním hlavy
5.2.2.1. Perzistující poúrazová bolest hlavy s opožděným rozvojem v souvislosti s lehkým poraněním hlavy
5.3. Akutní bolest hlavy v souvislosti s akceleračně deceleračním poraněním krčního úseku páteře (whiplash injury)
5.4. Perzistující bolest hlavy v souvislosti s akceleračně deceleračním poraněním krčního úseku páteře (whiplash injury)
5.5. Akutní bolest hlavy po kraniotomii
5.6. Perzistující bolest hlavy po kraniotomii

6. Bolest hlavy v souvislosti s cévním onemocněním hlavy a/nebo krku

6.1. Bolest hlavy v souvislosti s ischemickou CMP nebo tranzitorní ischemickou atakou (TIA)
6.1.1. Bolest hlavy v souvislosti s ischemickou CMP (mozkovým infarktem)
6.1.1.1. Akutní bolest hlavy v souvislosti s ischemickou CMP (mozkovým infarktem)
6.1.1.2. Perzistující bolest hlavy v souvislosti s ischemickou CMP (mozkovým infarktem)
6.1.2. Bolest hlavy v souvislosti s TIA
6.2. Bolest hlavy v souvislosti s netraumatickým intrakraniálním krvácením
6.2.1. Akutní bolest hlavy v souvislosti s netraumatickým intracerebrálním krvácením
6.2.2. Akutní bolest hlavy v souvislosti s netraumatickým subarachnoidálním krvácením (SAH)
6.2.3. Akutní bolest hlavy v souvislosti s netraumatickým akutním subdurálním hematomem (ASDH)
6.2.4. Perzistující bolest hlavy v souvislosti s netraumatickým intrakraniálním krvácením
6.2.4.1. Perzistující bolest hlavy v souvislosti s netraumatickým intracerebrálním krvácením
6.2.4.2. Perzistující bolest hlavy v souvislosti s netraumatickým SAH
6.2.4.3. Perzistující bolest hlavy v souvislosti s netraumatickým ASDH
6.3. Bolest hlavy v souvislosti s neporušenou cévní malformací
6.3.1. Bolest hlavy v souvislosti s neprasklým vakovitým aneuryzmatem
6.3.2. Bolest hlavy v souvislosti s arteriovenózní malformací (AVM)
6.3.3. Bolest hlavy v souvislosti s durální arteriovenózní píštělí
6.3.4. Bolest hlavy v souvislosti s kavernózním angiomem
6.3.5. Bolest hlavy v souvislosti s encefalotrigeminální nebo leptomeningeální angiomatózou (Sturge-Weberovým syndromem)
6.4. Bolest hlavy způsobená vaskulitidou
6.4.1. Bolest hlavy způsobená gigantocelulární arteritidou, dříve temporální arteritis (GCA)
6.4.2. Bolest hlavy způsobená primární angiitidou centrální nervové soustavy (PACNS)
6.4.3. Bolest hlavy způsobená sekundární angiitidou centrální nervové soustavy (SACNS)

proLékaře.cz | 13.11.2026

6.5. Bolest hlavy způsobená onemocněním krčního úseku karotických a/nebo vertebrálních tepen
- 6.5.1. Bolest hlavy, obličeje nebo krku způsobená disekcí krčního úseku karotických a/nebo vertebrálních tepen
  - 6.5.1.1. Akutní bolest hlavy, obličeje nebo krku způsobená disekcí krčního úseku karotických a/nebo vertebrálních tepen
  - 6.5.1.2. Perzistující bolest hlavy, obličeje nebo krku způsobená disekcí krčního úseku karotických a/nebo vertebrálních tepen
- 6.5.2. Bolest hlavy po endarterektomii
- 6.5.3. Bolest hlavy po angioplastice nebo stentingu karotických a/nebo vertebrálních tepen

6.6. Bolest hlavy způsobená onemocněním kraniálních žil
- 6.6.1. Bolest hlavy způsobená cerebrální žilní trombózou (CVT)
- 6.6.2. Bolest hlavy způsobená stentingem cerebrálních žilních sinů

6.7. Bolest hlavy způsobená jiným akutním nitrolebním onemocněním mozkových tepen
- 6.7.1. Bolest hlavy v souvislosti s nitrolebním endovaskulárním výkonem
- 6.7.2. Bolest hlavy v souvislosti s angiografií
- 6.7.3. Bolest hlavy v souvislosti s reverzibilními cerebrálními vazokonstrikčními syndromy (RCVS)
  - 6.7.3.1. Akutní bolest hlavy v souvislosti s RCVS
  - 6.7.3.2. Akutní bolest hlavy v možné souvislosti s RCVS
  - 6.7.3.3. Perzistující bolest hlavy v souvislosti s RCVS
- 6.7.4. Bolest hlavy způsobená disekcí intrakraniálního úseku mozkových tepen

6.8. Bolest hlavy a/nebo migrenózní aura v souvislosti s chronickou intrakraniální vaskulopatií
- 6.8.1. Cerebrální autozomálně dominantní arteriopatie se subkortikálními infarkty a leukoencefalopatií (CADASIL)
- 6.8.2. Mitochondriální encefalopatie, laktátová acidóza a iktu podobné epizody (MELAS)
- 6.8.3. Bolest hlavy v souvislosti s moyamoya vaskulopatií
- 6.8.4. Migrenózní aura v souvislosti s cerebrální amyloidovou angiopatií (CAA)
- 6.8.5. Bolest hlavy v souvislosti se syndromem retinální vaskulopatie s cerebrální leukoencefalopatií a systémovou manifestací (RVCLSM)
- 6.8.6. Bolest hlavy v souvislosti s jinou chronickou cerebrální vaskulopatií

6.9. Bolest hlavy v souvislosti s krvácením do hypofýzy

7. Bolest hlavy vzniklá v souvislosti s intrakraniálním onemocněním jiného než cévního původu

7.1. Bolest hlavy v souvislosti se zvýšením tlaku mozkomíšního moku
- 7.1.1. Bolest hlavy v souvislosti s idiopatickou intrakraniální hypertenzí (IIH)
- 7.1.2. Bolest hlavy v souvislosti s intrakraniální hypertenzí z metabolických, toxických nebo hormonálních příčin
- 7.1.3. Bolest hlavy v souvislosti s intrakraniální hypertenzí u chromozomálních onemocnění
- 7.1.4. Bolest hlavy v souvislosti s intrakraniální hypertenzí u hydrocefalu

7.2. Bolest hlavy v souvislosti se snížením tlaku mozkomíšního moku
- 7.2.1. Postpunkční bolesti hlavy
- 7.2.2. Bolest hlavy při likvorové píštěli
- 7.2.3. Bolest hlavy v souvislosti se spontánním (idiopatickým) snížením tlaku mozkomíšního moku

7.3. Bolest hlavy v souvislosti s neinfekčním zánětlivým onemocněním
- 7.3.1. Bolest hlavy v souvislosti s neurosarkoidózou
- 7.3.2. Bolest hlavy v souvislosti s aseptickou (neinfekční) meningitidou
- 7.3.3. Bolest hlavy v souvislosti s jiným neinfekčním zánětlivým intrakraniálním onemocněním
- 7.3.4. Bolest hlavy v souvislosti s lymfocytárním zánětem hypofýzy
- 7.3.5. Syndrom přechodné bolesti hlavy a neurologického deficitu asociovaných s lymfocytózou v mozkomíšním moku (HaNDL)

7.4. Bolest hlavy v souvislosti s intrakraniálním nádorem
- 7.4.1. Bolest hlavy v souvislosti s nitrolebním novotvarem
  - 7.4.1.1. Bolest hlavy v souvislosti s koloidní cystou ve třetí komoře
- 7.4.2. Bolest hlavy v souvislosti s karcinomatózou mening
- 7.4.3. Bolest hlavy v souvislosti s hypofyzární hyper- nebo hyposekrecí

7.5. Bolest hlavy v souvislosti s intratékální injekcí

7.6. Bolest hlavy v souvislosti s epileptickým záchvatem
- 7.6.1. Iktální bolest hlavy
- 7.6.2. Postiktální bolest hlavy

7.7. Bolest hlavy v souvislosti s Chiariho malformací I. typu (CMI)

7.8. Bolest hlavy v souvislosti s jiným nevaskulárním intrakraniálním onemocněním

8. Bolest hlavy v souvislosti s farmakologicky účinnou látkou nebo s jejím vysazením

8.1. Bolest hlavy v souvislosti s užitím nebo expozicí účinné látce
- 8.1.1. Bolest hlavy vyvolané oxidem dusnatým (NO)
  - 8.1.1.1. Bolest hlavy vyvolaná bezprostředně po expozici NO
  - 8.1.1.2. Bolest hlavy vzniklá s odstupem po expozici NO

proLékaře.cz | 13.11.2026

8.1.2. Bolest hlavy vyvolaná inhibitory fosfodiesterázy
8.1.3. Bolest hlavy vyvolaná oxidem uhelnatým (CO)
8.1.4. Bolest hlavy vyvolaná alkoholem
8.1.4.1. Bolest hlavy vzniklá bezprostředně po požití alkoholu
8.1.4.2. Bolest hlavy vzniklá s odstupem po požití alkoholu
8.1.5. Bolest hlavy vyvolaná kokainem
8.1.6. Bolest hlavy vyvolaná histaminem
8.1.6.1. Bolest hlavy vzniklá bezprostředně po expozici histaminu
8.1.6.2. Bolest hlavy vzniklá s odstupem po expozici histaminu
8.1.7. Bolest hlavy vyvolaná CGRP (calcitonin gene-related peptide)
8.1.7.1. Bolest hlavy vzniklá bezprostředně po podání CGRP
8.1.7.2. Bolest hlavy vzniklá s odstupem po podání CGRP
8.1.8. Bolest hlavy vyvolaná exogenními vazopresory
8.1.9. Bolest hlavy vyvolaná v souvislosti s příležitostným podáním látek užívaných v jiných indikacích než pro bolest hlavy
8.1.10. Bolest hlavy v souvislosti s dlouhodobým podáváním látek užívaných v jiných indikacích než pro bolest hlavy
8.1.11. Bolest hlavy vyvolaná užíváním nebo expozicí jiným látkám
8.2. Bolest hlavy vyvolaná nadužíváním léčiv
8.2.1. Bolest hlavy vyvolaná nadužíváním ergotaminu
8.2.2. Bolest hlavy vyvolaná nadužíváním triptanů
8.2.3. Bolest hlavy vyvolaná nadužíváním neopioidních analgetik
8.2.3.1. Bolest hlavy vyvolaná nadužíváním paracetamolu (acetaminofenonu)
8.2.3.2. Bolest hlavy vyvolaná nadužíváním antiflogistik a antirevmatik
8.2.3.2.1 Bolest hlavy vyvolaná nadužíváním kyseliny acetylsalicylové
8.2.3.3. Bolest hlavy vyvolaná nadužíváním jiných neopioidních analgetik
8.2.4. Bolest hlavy z nadužívání opioidů
8.2.5. Bolest hlavy z nadužívání kombinace analgetik
8.2.6. Bolest hlavy z nadužívání více tříd analgetik, která samostatně nejsou nadužívána
8.2.7. Bolest hlavy vyvolaná nepotvrzeným nadužíváním více tříd analgetik
8.2.8. Bolest hlavy vyvolaná nadužíváním jiného léčiva
8.3. Bolest hlavy vyvolaná vysazením farmakologicky aktivních látek
8.3.1. Bolest hlavy v souvislosti s vysazením kofeinu
8.3.2. Bolest hlavy v souvislosti s vysazením opiátů
8.3.3. Bolest hlavy v souvislosti s vysazením estrogenů
8.3.4. Bolest hlavy v souvislosti s vysazením jiné chronicky užívané látky

9. Bolest hlavy v souvislosti s infekcí

9.1. Bolest hlavy v souvislosti s intrakraniální infekcí
9.1.1. Bolest hlavy v souvislosti s bakteriální meningitidou nebo meningoencefalitidou
9.1.1.1. Akutní bolest hlavy vyvolaná v souvislosti s bakteriální meningitidou nebo meningoencefalitidou
9.1.1.2. Chronická bolest hlavy v souvislosti s bakteriální meningitidou nebo meningoencefalitidou
9.1.1.3. Perzistující bolest hlavy po prodělané bakteriální meningitidě nebo meningoencefalitidě
9.1.2. Bolest hlavy v souvislosti s virovou meningitidou nebo meningoencefalitidou
9.1.2.1. Bolest hlavy v souvislosti s virovou meningitidou
9.1.2.2. Bolest hlavy v souvislosti s virovou encefalitidou
9.1.3. Bolest hlavy v souvislosti s intrakraniální mykotickou nebo parazitární infekcí
9.1.3.1. Akutní bolest hlavy v souvislosti s intrakraniální mykotickou nebo parazitární infekcí
9.1.3.2. Chronická bolest hlavy v souvislosti s nitrolební mykotickou nebo parazitární infekcí
9.1.4. Bolest hlavy v souvislosti s lokální infekcí mozku/s mozkovým abscesem
9.2. Bolest hlavy v souvislosti se systémovou infekcí
9.2.1. Bolest hlavy v souvislosti se systémovou bakteriální infekcí
9.2.1.1. Akutní bolest hlavy v souvislosti se systémovou bakteriální infekcí
9.2.1.2. Chronická bolest hlavy v souvislosti se systémovou bakteriální infekcí
9.2.2. Bolest hlavy v souvislosti se systémovou virovou infekcí
9.2.2.1. Akutní bolest hlavy v souvislosti se systémovou virovou infekcí
9.2.2.2. Chronická bolest hlavy v souvislosti se systémovou virovou infekcí
9.2.3. Bolest hlavy v souvislosti s jinou systémovou infekcí
9.2.3.1. Akutní bolest hlavy v souvislosti s jinou systémovou infekcí
9.2.3.2. Chronická bolest hlavy v souvislosti s jinou systémovou infekcí

proLékaře.cz | 13.11.2026

10. Bolest hlavy v souvislosti s poruchami homeostázy

10.1. Bolest hlavy vyvolaná hypoxií a/nebo hyperkapnií
- 10.1.1. Bolest hlavy ve vysoké nadmořské výšce
- 10.1.2. Bolest hlavy v souvislosti s cestováním letadlem
- 10.1.3. Bolest hlavy při potápění
- 10.1.4. Bolest hlavy při syndromu spánkové apnoe

10.2. Bolest hlavy v souvislosti s dialýzou
10.3. Bolest hlavy v souvislosti s arteriální hypertenzí
- 10.3.1. Bolest hlavy při feochromocytomu
- 10.3.2. Bolest hlavy při hypertenzní krizi bez projevů hypertenzní encefalopatie
- 10.3.3. Bolest hlavy v souvislosti s hypertenzní encefalopatií
- 10.3.4. Bolest hlavy v souvislosti s preeklampsií nebo eklampsií
- 10.3.5. Bolest hlavy v souvislosti s autonomní dysreflexií

10.4. Bolest hlavy v souvislosti s hypotyreózou
10.5. Bolest hlavy v souvislosti s hladověním
10.6. Kardiální bolest hlavy
10.7. Bolest hlavy v souvislosti s jinou poruchou homeostázy

11. Bolest hlavy nebo obličeje v souvislosti s postižením lebky, krku, očí, uší, nosu, paranazálních dutin, zubů, dutiny ústní nebo jiných obličejových nebo krčních struktur

11.1. Bolest hlavy v souvislosti s postižením lebečních kostí
11.2. Bolest hlavy v souvislosti s postižením krku
- 11.2.1. Cervikogenní bolest hlavy (dříve cervikokraniální syndrom)
- 11.2.2. Bolest hlavy v souvislosti se zánětem v retrofaryngeální oblasti
- 11.2.3. Bolest hlavy v souvislosti s dystonií v kraniocervikální oblasti

11.3. Bolest hlavy v souvislosti s onemocněním očí
- 11.3.1. Bolest hlavy v souvislosti s akutním glaukomem se zavřeným úhlem
- 11.3.2. Bolest hlavy v souvislosti s refrakčními očními vadami
- 11.3.3. Bolest hlavy v souvislosti se zánětlivým očním onemocněním
- 11.3.4. Bolest hlavy v souvislosti s postižením horního šikmého očního svalu (trochleární bolest hlavy)

11.4. Bolest hlavy v souvislosti s onemocněním uší
11.5. Bolest hlavy v souvislosti s onemocněním nosu nebo paranazálních dutin
- 11.5.1. Bolest hlavy v souvislosti s akutní rhinosinusitidou
- 11.5.2. Bolest hlavy v souvislosti s chronickou nebo rekurentní rhinosinusitidou

11.6. Bolest hlavy v souvislosti s onemocněním zubů nebo čelisti
11.7. Bolest hlavy v souvislosti s onemocněním temporomandibulárního kloubu
11.8. Bolest hlavy nebo obličeje v souvislosti se zánětem stylohyoidního vazu (Eaglesův syndrom)
11.9. Bolest hlavy v souvislosti s jiným onemocněním lbi, krku, očí, uší, nosu, paranazálních dutin, zubů, dutiny ústní nebo jiných obličejových nebo krčních struktur

12. Bolest hlavy v souvislosti s psychiatrickou poruchou

12.1. Bolest hlavy v souvislosti se somatizační (somatoformní) poruchou
12.2. Bolest hlavy v souvislosti s psychotickou poruchou

III. NEUROPATIE, OBLIČEJOVÉ A JINÉ BOLESTI HLAVY

13. Kraniální neuralgie a další obličejové bolesti

13.1. Bolest vyvolaná poškozením nebo onemocněním trojklaného nervu (trigeminu)
- 13.1.1. Neuralgie trigeminu
  - 13.1.1.1. Klasická neuralgie trigeminu
    - 13.1.1.1.1. Klasická neuralgie trigeminu, čistě paroxyzmální
    - 13.1.1.1.2. Klasická neuralgie trigeminu s doprovodnou trvalou obličejovou bolestí
  - 13.1.1.2. Sekundární neuralgie trigeminu
    - 13.1.1.2.1. Sekundární neuralgie trigeminu v souvislosti s roztroušenou sklerózou
    - 13.1.1.2.2. Sekundární neuralgie trigeminu v souvislosti se strukturální lézí
    - 13.1.1.2.3. Sekundární neuralgie trigeminu v souvislosti s jinými poruchami
  - 13.1.1.3. Idiopatická neuralgie trigeminu
    - 13.1.1.3.1. Idiopatická neuralgie trigeminu, čistě paroxyzmální
    - 13.1.1.3.2. Idiopatická neuralgie trigeminu s doprovodnou trvalou obličejovou bolestí

proLékaře.cz | 13.11.2026

13.1.2. Bolestivá trigeminová neuropatie
13.1.2.1. Bolestivá trigeminová neuropatie v souvislosti s akutní infekcí herpes zoster
13.1.2.2. Postherpetická trigeminová neuropatie
13.1.2.3. Bolestivá posttraumatická trigeminová neuropatie
13.1.2.4. Bolestivá trigeminová neuropatie v souvislosti s jiným onemocněním
13.1.2.5. Idiopatická bolestivá trigeminová neuropatie
13.2. Bolest vyvolaná poškozením nebo onemocněním glossopharyngeálního nervu
13.2.1. Neuralgie nervi glossopharyngei
13.2.1.1. Klasická neuralgie nervi glossopharyngei
13.2.1.2. Sekundární neuralgie nervi glossopharyngei
13.2.1.3. Idiopatická neuralgie nervi glossopharyngei
13.2.2. Bolestivá glossopharyngeální neuropatie
13.2.2.1. Bolestivá glossopharyngeální neuropatie, vyvolaná známou příčinou
13.2.2.2. Idiopatická bolestivá glossopharyngeální neuropatie
13.3. Bolest vyvolaná poškozením nebo onemocněním intermediálního nervu
13.3.1. Neuralgie nervi intermedii
13.3.1.1. Klasická neuralgie nervi intermedii
13.3.1.2. Sekundární neuralgie nervi intermedii
13.3.1.3. Idiopatická neuralgie nervi intermedii
13.3.2. Bolestivá neuropatie nervi intermedii
13.3.2.1. Bolestivá neuropatie nervi intermedii v souvislosti s herpes zoster (Ramsay-Huntův syndrom)
13.3.2.2. Postherpetická neuropatie nervi intermedii
13.3.2.3. Bolestivá neuropatie nervi intermedii v souvislosti s jiným onemocněním
13.3.2.4. Idiopatická bolestivá neuropatie nervi intermedii
13.4. Neuralgie nervi occipitalis (okcipitální neuralgie)
13.5. Neck – tongue syndrome (syndrom šíje – jazyk)
13.6. Bolestivá optická (dříve retrobulbární) neuritida
13.7. Bolest hlavy v souvislosti s ischemickou lézí okohybných nervů
13.8 Tolosa-Huntův syndrom
13.9 Paratrigeminální okulosympatický syndrom (Raederův syndrom)
13.10. Rekurentní bolestivá oftalmoplegická neuropatie
13.11. Syndrom palčivých úst nebo syndrom pálení v ústech (glossodynie)
13.12. Perzistující idiopatická obličejová bolest
13.13. Centrální neuropatická bolest
13.13.1. Centrální neuropatická bolest v souvislosti s roztroušenou sklerózou
13.13.2. Centrální neuropatická bolest v souvislosti s cévní mozkovou příhodou

14. Jiné bolesti hlavy

14.1. Bolest hlavy jinde neklasifikovaná (nesplňující žádná z kritérií klasifikace ICHD-3)
14.2. Bolest hlavy nespecifikovaná (nelze zařadit do klasifikace ICHD-3 pro nedostatek údajů o bolesti)

Literatura

1. Headache Classification Committee of the International Headache Society (IHS). The International Classification of Headache Disorders, 3rd ed. Cephalalgia 2018; 38(1): 1–211. doi: 10.1016/j.yebeh.2018.07.018.
2. Opavský J. Upozornění na klasifikační, terminologické a obsahové inovace Mezinárodní klasifikace bolestí hlavy (ICHD-3 beta) pro primární bolesti hlavy. Cesk Slov Neurol N 2014; 77/110(1): 29–33.
3. The International Classification of Headache Disorders 3rd edition. [online]. Available from URL: https://ichd-3.org/.